

Giriş Tarihi: 23.10.2017

Çözümü sadece Türkiye istedi

İSA TATLİCAN

ABONE OL

Google News

Prof. Dr. Ahmet Uysal: Türkiye dışında hiçbir ülke çözüm için Suriye'de demokrasiye destek vermedi. Rakka ABD'nin bölgeyi yeniden dizayn etme projesinin bir sonucudur

Türkiye'nin Suriye ve Irak sınırlarında yaşananları ve de PKK ile DEAŞ'ın terör faaliyetlerini SABAH'a değerlendiren İnan Araştırmaları Merkezi (İRAM) Başkanı Prof. Ahmet Uysal, çözüm için Türkiye dışında hiçbir önemli ülkenin Suriye'de demokrasiye destek vermediğini söyledi. İşte özetle sorular ve Uysal'ın anlattıkları:

İstanbul'daki D-8 Zirvesi'nin İslam dünyasının ve bölgemizin sorunlarına katkısı olacak mı?

Türkiye, İran, Pakistan, Bangladeş, Malezya, Endonezya, Mısır ve Nijerya'dan oluşan bu örgüt İslam dünyasının önemli ülkelerini kapsamaktadır. Refah-Yol Hükümeti'nden sonra ismen var olsa da sonraları çok etkili olamamıştır. Ancak Myanmar'dan Katar krizine ve oradan Batı'da artan İslam düşmanlığına kadar birçok sorun İslam ülkeleri arasında yakın işbirliği gerektirmektedir. Ayrıca Müslüman ülkelerin birbirleriyle ticareti artırması önemlidir. Sadece Batı ile değil kendi aralarında

ticareti ve sosyal, akademik ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi çok faydalı olacaktır. D-8 kurumu bu konuda ciddi hizmet sağlayabilir.

BATI'NIN TUZAĞINA DÜŞÜLMEMELİ

İran'la yeni dönem ve Türkiyeİran ilişkilerinin geleceği hakkında neler söylemek istersiniz?

Derin geçmişı olan ilişkilere sahip olduğumuz ve kalıcı komşumuz İran ile işbirliği yapmanın faydası çatışmadan çok daha fazladır. Batı, mezhep ve etnik savaşlarla bölge halklarını zayıflatmaya çalışıyor. Bizim bu tuzağa düşmememiz lazım. İran maalesef bu tuzağa Suriye ve Yemen'de düştü ama yine de diyalog her zaman çatışmadan iyidir. Astana ile Türkiye bu diyalog ve uzlaşma sürecini başlattı ve bu sürece İran da katıldı. Bu işbirliğinin faydası Irak'ın ve Suriye'nin Kürt devletleri projesini engellemekte ve Katar'ın darbe ile düşürülmesinin engellenmesinde hızlıca görüldü.

Bölgede Barzani yerine İran hâkimiyeti kuruluyor gibi bir eleştiri var. Bu eleştiri hakkında ne düşünöyorsunuz?

İran zaten bölgede gücünden fazla yayıldı ve elinde tutmakta zorlanıyor. Kuzey Irak'ı İran'a bırakmazlar ama Barzani'nin güç kaybettiği de açık. Bu söylem Türkiye'de daha çok Barzani yanlıları tarafından seslendiriliyor. Olayı Şii-Sünni mücadelesi gibi gösterme çabası doğru değil. Çünkü Barzani daha önce Şii hükümetle gayet iyi geçinirken Sünnilerin ezilmesine de ses çıkarmamıştı. Irak'ta Şii-Kürt hükümeti yeter sanmıştı, oklar kendisine döndü. Bugün sıkışınca tartışmayı Şii- Sünni eksenine çekmeye çalışıyorlar ama bu doğru değil. Barzani Kürt milliyetçiliğine dayanan bir politika izledi ve referandum kararını bu kimliği ile aldı. Ama yine de meseleyi Barzani karşıtlığı veya Kürt karşıtlığı üzerinden kurmamak lazım.

KÜRT DEVLETİNE ALAN AÇILIYOR

DEAŞ Rakka'dan çıkarılır çıkarılmaz bölgede PKK bayrakları ve Öcalan posterlerinin dalgalandığını görüyoruz. Rakka'da neler oluyor?

Rakka [ABD](#)'nin bölgeyi yeniden şekillendirme projesinin bir sonucudur. Suriye'nin kuzeyinde bir Kürt devletine alan hazırlanıyor. Bu açıdan PYD desteklendi ve DEAŞ'la mücadele bahanesiyle buralara PYD mensupları yerleştirildi. Öcalan bayrakları Türkiye'nin tezlerini destekliyor. Çünkü Türkiye başından beri PKK ile PYD'nin aynı şey olduğunu söylüyordu. Amerika bunu biliyor ama görmezden geliyor. Öcalan posterleri aynı zamanda Türkiye'yi hem tehdit hem tahrik anlamına gelmektedir. Tabii PKK, Suriye'ye ve Irak'ta Türkiye'yi kuşatacak şekilde bir Kürt şeridi oluşturmaya çalışıyor. Türkiye de FETÖ darbesi gibi bu konuda da ABD'ye çok tepkili. Elinden geldiği şekilde kendi güvenliğini sağlamak için ABD'ye bel bağlamadan önlemlerini alacaktır ve alıyor.

ÇATIŞMADAN ATEŞKESE...

Suriye meselesi kilitlendi mi? Yakın gelecekte bir çözüm görüyor musunuz?

Maalesef Suriye'de demokrasi meselesi kilitlenmiş görünüyor. Çünkü çözüm için Türkiye dışında neredeyse hiçbir önemli ülke Suriye'de demokrasiye destek vermedi. İsrail'nden Rusya'ya, İran'dan Körfez ülkelerine kadar birçok ülke bu duruma razı oldular. Bu da Suriye meselesini çözümsüz hale

getirdi. Türkiye özellikle ABD'nin çözüm istemediğini görünce Rusya ile işbirliği yaparak Astana süreci ile en azından Suriye'de kan akışını durdurmaya çalıştı. Bu çerçevede İdlib'e girdi. Tıkanmış durumdan veya çatışma ortamından en azından geçici bir ateşkes denebilecek yeni bir döneme girildi. Çatışmasızlık bölgeleri bu anlama geliyor. İran başta buna razı olmasa da şimdi kabullenmiş görülmektedir.

KATAR'DAN TALEPLER GERÇEKÇİ DEĞİL

Katar, Körfez ülkeleri ile sorununu çözebildi mi?

Katar krizinin hızlıca çözülmesi beklenmiyor çünkü ambargo uygulayan taraflar ne çözüm ne de talepleri konusunda net değil. Daha doğrusu talepler ile gerçek niyetleri arasında ciddi mesafe var. Yani Katar'ı terör desteklemekle suçlayan ülkeler bu konuda haksız olduklarını biliyorlar. Kuveyt öncülüğünde sorunu çözme çabaları bir noktaya varmadı. Ambargo uygulayan ülkelerin isteksizliği kadar Katar'da ortaya konulan taleplerin yerine getirilmesi mümkün değil. Türkiye ile İran, Katar'a ambargo ile diz çöktürülmesine en azından kısa ve orta vadede engel oldular. Bölgede işbirlikleri devam ediyor ama Katar krizi biraz daha uzun sürecek.

TÜRKİYE İLE İRAN'IN İŞBİRLİĞİ OYUNU BOZDU

Bölgede kurulmak istenen Kürt devleti ile ilgili Türkiye, İran ve Irak arasında ortak tavır görülüyor. Tüm tepkilere rağmen bu korsan devlet girişimlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Parçalama projesinin engellenmesinde Türkiye ile İran'ın işbirliği çok belirleyici oldu. Örneğin, Türkiye'nin desteği olmasaydı Kerkük merkezi hükümete geçmezdi. Ortadoğu'da darbeleri destekleyen ülkeler Kürt devleti projesini de desteklediler. Ama Türkiye ve İran'ın işbirliği bu oyunları bozdu. İran bunu kendi kazancı gibi görüp hem Kerkük hem de Erbil'de hegemonya kurmak isterse yine olumsuz sonuçlar çıkabilir ama Türkiye eskisinden daha dikkatli ve alanda varlığını güçlendiriyor.

ŞABAH